

Beleidsregel van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van [datum, nummer], houdende de vaststelling van beleidsregels inzake de reikwijdte van toestellen als bedoeld in artikel 1 van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (Beleidsregels reikwijdte Warenwetbesluit attractietoestellen, activiteitstoestellen en speeltoestellen)

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Gelet op artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 1 van het Warenwetbesluit attractietoestellen, activiteitstoestellen en speeltoestellen;

Besluit:

1. Reikwijdte

Het Warenwetbesluit attractietoestellen, activiteitstoestellen en speeltoestellen (hierna: WAAS) stelt regels aan toestellen ten behoeve van de veiligheid van personen en daarmee in het belang van de volksgezondheid.

Het WAAS is van toepassing op toestellen. Een toestel betreft een attractietoestel, speeltoestel of een activiteitstoestel als bedoeld in artikel 1 van het WAAS. Met de term toestel wordt bedoeld: een object dat uit één of meerdere onderdelen bestaat, zoals een constructie, een opstelling, een structuur of een installatie. Dit betreffen toestellen die beschikbaar zijn gesteld voor publiek gebruik en worden gebruikt voor spelen of recreatie. Alle toestellen die geplaatst zijn in de (semi-)publieke en openbare ruimte en beschikbaar zijn gesteld voor publiek gebruik vallen onder het WAAS. Speeltoestellen die in de sfeer van de particuliere huishouding worden gebruikt en waar toezicht een inbreuk op de privésfeer zou betekenen (in een particuliere woning, in de tuin, op het terrein van een particuliere woning), vallen niet onder het WAAS.

In deze beleidsregels wordt nadere toelichting gegeven op het onderscheid tussen de verschillende categorieën toestellen in het WAAS en tussen sporttoestellen en activiteitstoestellen of speeltoestellen.

2. Onderscheid attractietoestellen, activiteitstoestellen en speeltoestellen

2.1 Attractietoestellen

Een attractietoestel is een al dan niet permanent geïnstalleerde inrichting ter voortbeweging van personen, die bestemd is voor recreatie en die aangedreven wordt door een niet-menselijke energiebron. Een attractietoestel moet bestemd zijn voor de voortbeweging van personen. Kiddierides (kleine, elektrisch aangedreven muntautomaten voor maximaal 3 personen) worden bijvoorbeeld niet als attractietoestel zoals bedoeld in het WAAS gezien en vallen daardoor niet onder het WAAS.

Bij een attractietoestel gaat het om een inrichting die bedoeld is bij productie of bij plaatsing op locatie om gebruikt te worden voor recreatie en die aangedreven wordt door een niet-menselijke energiebron. De inrichting op zichzelf bepaalt voor het overgrote deel het speelplezier. Het gedrag van de gebruiker is bij de meeste attractietoestellen van ondergeschikt belang. De gebruiker moet zich met vertrouwen kunnen overgeven aan het toestel, bijvoorbeeld doordat er collectieve beschermingsmiddelen zijn. Dit betekent niet dat de gebruiker geen actieve rol kan hebben, zoals bijvoorbeeld bij botsauto's of bij funhouses.

Transportmiddelen die bedoeld zijn voor transport, zoals treinen, vervoersmiddelen met kenteken, huifkarren, kabelbanen, en niet zijn aangepast voor recreatie of een afwijkend vervoerstraject rijden, vallen niet onder de reikwijdte van het WAAS. Ook vervoermiddelen die onder de Spoorwegwet of de opvolger daarvan vallen, zoals spoorvoertuigen voor historisch of toeristisch gebruik, vallen niet onder het WAAS.

2.2 Speeltoestellen

Een speeltoestel is een object dat bestaat uit één of meerdere onderdelen waarvan de a) draagstructuur tijdens het spelen op één plek blijft staan en de draagconstructie bedoeld is om te spelen, b) waarbij uitsluitend gebruik wordt gemaakt van zwaartekracht of van de fysieke kracht

van de mens, c) is bedoeld om mensen één of meer van de volgende activiteiten te laten verrichten: klimmen, duikelen, balanceren, springen, schommelen, glijden, graven, hangen, slingeren, ronddraaien, kruipen, rollen, vallen, vliegen, wippen of een combinatie daarvan en d) wordt gebruikt voor spelen of recreatie.

a) Draagstructuur

Enkel toestellen waarvan de draagstructuur tijdens het spelen op dezelfde plaats blijft staan, vallen onder het WAAS. Een draagstructuur is een constructie met inbegrip van componenten en constructieve onderdelen die samen belasting afvoeren. Het toestel moet bovendien bedoeld zijn om mensen met of op het toestel te kunnen laten spelen of recreëren. Voorbeelden zijn glijbanen, klimrekken, schommels, trekvlotten, rodelbanen. Hieronder worden ook toestellen met bewegende onderdelen verstaan, zolang de draagstructuur tijdens het spelen op dezelfde plaats blijft. Onder draagstructuur wordt dus niet een ondergrond (zoals een mat of rubberen tegels) verstaan.

b) Zwaartekracht en/of fysieke kracht van de mens

Zodra een toestel personen voortbeweegt met een andere kracht dan zwaartekracht en/of fysieke kracht van de mens, is het toestel geen speeltoestel. Wel kan een speeltoestel een motorische component bevatten die bijdraagt aan de draagstructuur of andere werking van het toestel, bijvoorbeeld bij luchtkussens.

c) Bedoeld voor bepaalde activiteiten

Eén van de factoren die bepaalt of een toestel een speeltoestel is, is dat het toestel of object bedoeld is om mensen één of meerdere van de volgende activiteiten te laten verrichten: klimmen, springen, schommelen, glijden, graven, hangen, slingeren, ronddraaien, kruipen, rollen, vallen, vliegen, wippen of een combinatie daarvan.

Toestellen zoals een prullenbak of een zitbankje, maar ook pannakooien, basketbaldoelen, volleybalinrichtingen en voetbaldoelen, vallen net als in de huidige situatie, niet onder het WAAS. Deze zijn niet bedoeld om één van de activiteiten die worden gezien als spelen te verrichten.

d) Gebruikt voor spelen of recreatie

Toestellen vallen onder het WAAS indien zij gebruikt worden voor spelen of recreatie. Spelen is veelal een bezigheid voor opgroeiende kinderen, waarbij zij lichamelijke en sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen. De focus ligt hierbij op het hebben van plezier.

In sommige situaties kan twijfel ontstaan over het gebruik van een toestel, omdat het bijvoorbeeld bij fabricage niet bedoeld was voor spelen of recreatie. Het redelijkerwijs te verwachten gebruik is dan te bepalen door:

- Is het toestel bedoeld om één van de hierboven genoemde activiteiten op te verrichten, zo ja:
- Wordt het toestel gebruikt voor spelen of recreatie door vormgeving en wijze waarop het wordt aangeboden: Indien een toestel bij fabricage niet bedoeld is om mensen één of meerdere van de hiervoor genoemde activiteiten te laten verrichten, maar het toestel in een latere fase hiertoe dusdanig is aangepast, dan wordt het toestel als speeltoestel gezien. Een object dat is aangepast om op te spelen, zoals een oude tractor waarop klimelementen zijn gemaakt of een grote boomstam die is bewerkt om op te spelen, en op een speelterrein wordt geplaatst, valt onder het WAAS.

Sporttoestellen zijn uitgezonderd van het WAAS. Het onderscheid tussen sporttoestellen en toestellen die onder het WAAS vallen wordt toegelicht in paragraaf 3.

2.3 Activiteitstoestellen

Een activiteitstoestel is een inrichting die bestaat uit a) één of meerdere onderdelen met een draagstructuur of omheining, b) met een vrije valhoogte > 3 meter en/of een snelheid van de gebruiker van > 10 m/s door de aandrijving van een niet-menselijke energiebron, c) waarbij persoonlijke beschermingsmiddelen tijdens het gebruik ingezet moeten worden om de risico's van de vrije valhoogte en/of snelheid van het toestel te beperken en d) wordt gebruikt voor spelen of recreatie. Een activiteitstoestel kan om personen voort te bewegen zowel gebruik maken van fysieke kracht van de mens, zwaartekracht of een niet-menselijke energiebron of een combinatie hiervan.

a) Draagstructuur of omheining

De inrichting van een activiteitstoestel is een samenstel van onderdelen die samen een constructie vormen en hoeft niet altijd een draagstructuur te hebben. Een activiteitstoestel kan ook een inrichting zijn zonder draagstructuur maar wel met een omheining, bijvoorbeeld een kartbaan.

b) Vrije valhoogte en/of snelheid

Het gaat om toestellen met extra veiligheidsrisico's door de vrije valhoogte die hoger is dan 3 meter¹ en/of de snelheid die hoger is dan 10 meter per seconde (36 kilometer per uur), (mede) veroorzaakt door de aandrijving door een niet-menselijke energiebron. Met vrije valhoogte wordt de grootste verticale afstand vanaf de duidelijk beoogde lichaamsondersteuning tot de opvangzone daaronder bedoeld. Het hoogste lichaamsondersteuningspunt wordt bepaald vanaf het punt voor bedoelde lichaamsondersteuning, eventueel aangevuld met de extra hoogte waarvan het redelijkerwijs te verwachten is dat een gebruiker deze extra hoogte betreedt.

c) Persoonlijke beschermingsmiddelen

Bovendien is het bij deze toestellen noodzakelijk om persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) te dragen tijdens het spelen, om de risico's van de hoogte en/of snelheid bij het gebruik te beperken. Een PBM² is een middel dat door een persoon wordt gedragen of vastgehouden met het doel de drager te beschermen tegen een of meer risico's die de veiligheid en de gezondheid kunnen bedreigen. In de Europese Verordening (EU) 2016/425 worden regels gesteld waaraan een PBM moet voldoen. De noodzakelijkheid van het gebruik van PBM's wordt bepaald doordat het in de gebruiksaanwijzing en/of de relevante normen staat en/of het feit dat het toestel niet goedgekeurd kan worden door een aangewezen instelling zonder dat er PBM's worden gebruikt om de risico's van de hoogte en de snelheid te kunnen beperken.

Bij de meeste activiteitstoestellen heeft de mens een actieve rol die van invloed is op de veiligheid van het gebruik van het toestel en het beperken van de gevaren bij het gebruik. Mede daardoor is voor deze toestellen specifieke kennis nodig bij de fabrikant, beheerder en de instellingen die het toestel keurt of toetst om de veiligheid bij het gebruik van deze toestellen te bewaken.

Voorbeelden van toestellen binnen deze categorie betreffen klimbossen, tokkelbanen, ziplines, hoge schommels, hoge obstakelparcoursen op het water en kartbanen.

d) Gebruikt voor spelen of recreatie

Toestellen vallen onder het WAAS indien zij gebruikt worden voor spelen of recreatie. Bij activiteitstoestellen ligt de nadruk meestal meer op recreatie, dan op spelen. De nadruk ligt op plezier.

Sporttoestellen zijn uitgezonderd van het WAAS. Het onderscheid tussen sporttoestellen en toestellen die onder het WAAS vallen wordt toegelicht in paragraaf 3.

3. Onderscheid sporttoestellen en activiteitstoestellen of speeltoestellen

In deze paragraaf wordt toegelicht hoe het gebruik van een toestel (spel/recreatie of sport) te bepalen is. Een sporttoestel, zoals een fitnessstoestel, een skatebaan of een klimwand, valt niet onder het WAAS zolang het niet voor spelen of recreatie wordt aangeboden of het redelijkerwijs te verwachten is dat het niet voor spelen of recreatie wordt gebruikt. Bij spelen of recreatie ligt de nadruk niet specifiek op het trainen van het lichaam op, zoals dat bij sportbeoefening³ wel het geval is.

¹ Zonder dat deze is voorzien (indien <5 meter) van een niet-overklimbare balustrade, dan wel een geheel omsloten (kooi)constructie of bij toestellen >5 meter van een geheel gesloten (kooi)constructie.

² Een PBM betreft a) een uitrustingsstuk dat is ontworpen en vervaardigd om door een persoon te worden gedragen of vastgehouden ter bescherming tegen één of meer risico's voor de gezondheid of veiligheid van die persoon, of b) uitwisselbare onderdelen voor een uitrustingsstuk als bedoeld onder a) die essentieel zijn voor de beschermende functie ervan, of c) verbindingssystemen voor een uitrustingsstuk als bedoeld onder a) die niet door een persoon worden vastgehouden of gedragen en die ontworpen zijn om die uitrusting te koppelen aan een externe voorziening of aan een betrouwbaar verankeringspunt, die niet ontworpen zijn om permanent te worden bevestigd en die niet moeten worden vastgemaakt vóór gebruik.

³ Sport is in essentie gericht op het verbeteren van (bepaalde) specifieke lichamelijke en geestelijke vaardigheden of eigenschappen, vaak in combinatie met prestatie of competitie. Maar omvat in brede zin allerlei lichamelijke oefeningen en ontspanning waarbij vaardigheid, kracht en inzicht vereist worden. Met sport worden vaak meer risico's genomen en grenzen verlegd als onderdeel van het ontwikkelen van specifieke vaardigheden. Een sporttoestel vereist vaak dat de gebruiker bekwaam is of getraind wordt en blijft in het gebruik ervan, zodat de gebruiker de risico's beter kan inschatten of begeleid wordt door een trainer om de risico's van het gebruik te beperken.

Bepaalde toestellen kunnen zowel voor sportbeoefening worden gebruikt als voor spelen of recreatie en bevinden zich op het grensvlak tussen sport en spel, zoals kartbanen, klimwanden, schaatsbanen, skatebanen en skibanen. Indien het gebruik van een bepaald toestel niet duidelijk blijkt kan het (redelijkerwijs te verwachten) gebruik bepaald worden aan de hand van:

- 3.a) de locatie waar het toestel wordt geplaatst;
- 3.b) de wijze waarop het toestel wordt aangeboden.

3.a Locatie voor spelen of recreatie

Een toestel valt onder het WAAS als het redelijkerwijs te verwachten gebruik spelen of recreatie en niet sport is, doordat het toestel staat op een locatie waar de focus ligt op spelen of recreatie.

Voorbeelden van toestellen die wel onder het WAS vallen:

- een toestel op een openbaar speelterrein zonder dat er maatregelen⁴ zijn getroffen om duidelijk te maken dat het toestel bedoeld is voor sportbeoefening⁵, of;
- een toestel op (semi-)publieke locaties waar spelen of recreatie en niet sportbeoefening centraal staat, zoals op een recreatiepark, kermis of attractiepark.

3.b Wijze waarop het toestel wordt gebruikt.

Een toestel valt onder het WAAS als het geplaatst is op een locatie waar sportbeoefening centraal staat, maar door de wijze waarop het wordt aangeboden het redelijkerwijs te verwachten gebruik van het toestel spelen of recreatie is.

Voorbeelden van toestellen die wel onder het WAS vallen:

- een toestel dat doorgaans is bedoeld voor sport maar door de manier waarop het op een bepaald moment wordt aangeboden (zoals voor een kinderfeestje of een bedrijfsuitje) gebruikt wordt voor spelen of recreatie zonder sportbegeleiding.⁶
- een toestel waarop een activiteit wordt aangeboden die afwijkt van de gebruikelijke bekende sportactiviteit in het kader van spelen of recreatie (zoals tuben of spiderman klimhal).
 - een toestel waarbij op de locatie geen sprake is van; een aanbod van sportlessen/instructies door bekwame sportinstructeurs in combinatie met
 - lidmaatschappen, abonnementen, lespakketten en/of wedstrijden op de locatie is.

Indien een toestel onder het WAAS valt, moet het toestel aan de eisen van dit besluit voldoen. Als het toestel ook wordt gebruikt door een sportvereniging, -club of -federatie voor hun leden, binnen het normale kader van hun sportactiviteit dan valt het toestel op het moment dat er aan georganiseerde sport wordt gedaan niet onder de reikwijdte van het WAAS.

Voorbeelden van sporttoestellen die niet onder het WAAS vallen

- Inrichtingen of toestellen die uitsluitend worden gebruikt op scholen of schoolpleinen door leerlingen voor lichamelijke opvoeding of gedurende de openingstijden van de school in het kader van bewegingsonderwijs in het bijzijn van een bevoegde leerkracht dan wel toezichthouder.
- Een inrichting of toestel dat onderdeel uitmaakt van sport- en trainingsfaciliteiten van Defensie, waarvoor eisen zijn opgenomen in de Arbowet en de nadere invulling hiervan in het beleidskader werken op hoogte Defensie. En in geval van gebruik voor (eenmalige) kennismaking met militaire training, altijd in het bijzijn van een bekwame trainer per aantal personen waarop de trainer goed toezicht kan houden en bekwaam is voor de specifieke sport

⁴ Dergelijke maatregelen zijn vaak ook opgenomen in de relevante NEN-normen voor sporttoestellen. Bijvoorbeeld het maken van een fysieke scheiding tussen het sporttoestel en de speeltoestellen, de locatie op zo'n manier inrichten dat het betreffende toestel niet aantrekkelijk is om op te spelen en informatie bij het toestel in pictogrammen/tekst waaruit blijkt dat het een sporttoestel betreft.

⁵ Fitnessstoestellen in een park of bos en toestellen ten behoeve van urban sports (skateboarden, freerunning en calisthenics) vallen dus niet onder het WAAS als het redelijkerwijs te verwachten gebruik sportbeoefening is, omdat deze niet op een locatie geplaatst zijn waar spelen of recreatie centraal staan of er maatregelen zijn getroffen.

⁶ Exploitanten (van sportverenigingen die bijvoorbeeld aangesloten zijn bij een bond die lid is van NOC*NSF) kunnen ook éénmalige activiteiten aanbieden op een sporttoestel, zoals een clinic of een les in het kader van een kinderfeestje of bedrijfsuitje. Zolang het sporttoestel zelf duidelijk wordt aangeboden voor een kennismakings- of (sport)clinic en onder dezelfde voorwaarden als het aanbieden van een sportactiviteit plaatsvindt, dan valt het toestel niet onder het WAS 2023. Hiervoor kan bijvoorbeeld gekeken worden naar reglementen van de specifieke sportbonden.

die op het toestel wordt uitgeoefend, die de gebruikers traint in het ontwikkelen van vaardigheden om het toestel correct te gebruiken.

- Toestellen die geëxploiteerd worden in het kader van het organiseren van een sportdag, inclusief voldoende bekwame begeleiders per toestel.

4. **Intrekken vorige beleidsregel**

De Reikwijdtenotitie 2007 wordt ingetrokken.

5. **Citeertitel**

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel reikwijdte Warenwetbesluit attractietoestellen, activiteitstoestellen en speeltoestellen.

6. **Inwerkingtreding**

Deze beleidsregel treedt in werking **PM**.

TOELICHTING

Overzicht maatregelen categorieën

Toestel	Ingebruikname keuring door AKI (CvG)	Type-certificering mogelijk	Periodieke verplichting	Merk van Goedkeuring	Uniek registratienummer	Beheerdersverplichtingen
Attractietoestellen	X Beperkt geldig afhankelijk van matrix	Nee.	Keuring door AKI attractietoestellen ⁷	Door AKI voor ingebruikname	Door AKI bij ingebruiknamekeuring	- melden substantiële wijzigingen - melden ingrijpende reparaties
- Attractietoestellen van eenvoudig ontwerp	X Beperkt geldig afhankelijk van matrix.	X Beperkt geldig afhankelijk van matrix.	Keuring door AKI attractietoestellen ⁸	Bij stuks: door AKI voor ingebruikname.	Bij stuks: door AKI voor ingebruiknamekeuring	- melden substantiële wijzigingen - melden ingrijpende reparaties
				Bij type-certificering: Door fabrikant voor verhandeling	Bij type-certificering: Door fabrikant (op MvG) voor verhandeling	
Activiteitstoestellen	X	Nee.	Periodieke toets ⁹	Door AKI voor ingebruikname	Door AKI bij ingebruiknamekeuring	- melden substantiële wijzigingen
Speeltoestellen	X	X Type-certificaat beperkt geldig	Alleen beheerdersverplichtingen	Niet verplicht.	Niet verplicht.	- melden substantiële wijzigingen
- Mobiele speeltoestellen	X	X Type-certificaat beperkt geldig	Alleen beheerdersverplichtingen	Bij stuks door AKI voor ingebruikname	Bij stuks door AKI voor ingebruiknamekeuring	- melden substantiële wijzigingen
				Bij typecertificering door fabrikant voor verhandeling	Bij typecertificering door fabrikant voor verhandeling	
- Speeltoestellen die zijn aangewezen voor periodieke keuring¹⁰	X 3 jaar geldig.	X 3 jaar geldig.	Keuring door AKI speeltoestellen.	Niet verplicht.	Niet verplicht.	- melden substantiële wijzigingen
Eenvoudige speeltoestellen	Niet verplicht.	N.v.t.	Alleen beheerdersverplichtingen	Niet verplicht.	Niet verplicht.	

Inwerkingtreding

Onderhavige beleidsregel treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin hij wordt geplaatst. **PM**

⁷ Frequentie wordt bepaald a.d.h.v. matrix in bijlage II Warenwetregeling attractietoestellen, activiteitstoestellen en speeltoestellen.

⁸ Frequentie wordt bepaald a.d.h.v. matrix in bijlage II Warenwetregeling attractietoestellen, activiteitstoestellen en speeltoestellen.

⁹ Minimaal jaarlijks door een onafhankelijke deskundige partij.

¹⁰ In artikel 5, lid 4, van de Warenwetregeling attractietoestellen, activiteitstoestellen en speeltoestellen.